

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

STUDIE ÚPRAVY VEŘEJNÉHO PROSTORU MENDLOVA NÁMĚSTÍ

VARIANTA V2+

5.6.2020

Kancelář architekta města Brna, p.o.

ŘEŠENÉ ÚZEMÍ

Řešené území je definováno dopravním terminálem tramvaje a trolejbusů na Mendlově náměstí a je rozšířeno o předláždění chodníku podél klášterní zdi a navazujících chodníků v jižní části prostoru, kde budou řešeny bezbariérové úpravy u přechodů pro chodce.

Do řešeného území nespadá hlavní komunikační systém – pozemní komunikace, a tramvajová trať.

Ve studii nejsou z časových důvodů dořešena dvě místa, která je nutné vyjasnit s DPMB a KAM. Jedná se o zúžení komunikace mezi ostrůvkem trolejbusu a ostrůvkem tramvaje. Toto zúžení umožňuje výsadbu stromů, umístění stánků přípojek IS a bezbariérové vyspádování tramvajového ostrůvku. Je však nutné nalézt odstavné místo pro autobus, nebo prověřit časovou prostupnost uzlem a návaznost průjezdu linek MHD. Druhé místo je nároží u přechodu pro chodce mezi klášterním dvorem a objektem Mendlovo náměstí 16-18 (MN 16-18). Zde je nutné prověřit poloměr oblouku z důvodu najíždění trolejbusů.

Stávající parkování IAD před objektem MN 16 bude přesunuto na stávající parkoviště u tramvajové smyčky.

POZEMNÍ KOMUNIKACE A POVRCHY

Projekt primárně řeší výměnu pochozích, pojízdných, pobytových ploch a ploch zeleně. Pojízdné plochy trolejbusového terminálu budou provedeny v kamenné dlažbě – žulová kostka. Plochy pochozí budou řešeny v několika materiálech dle umístění – betonová dlažba, mlatový povrch a speciální betonová dlažba ve hmotě propustná pro dešťovou vodu, která bude součástí řešení HDV a umožní realizaci systému modrozelené infrastruktury. Plocha pod stromy v linii nástupního ostrůvku tramvaji bude v dlažbě odlišena od ostatních ploch a budou zde umístěny informační prvky ohledně použití systému modrozelené infrastruktury (bude dořešeno ve spolupráci s KAM).

Ve studii jsou uvedeny příklady možných typů povrchů. Přesné typy povrchů, jejich barevnost a skladba bude dořešena ve spolupráci s KAM. KAM dodá výkres kladení a typů povrchů.

U obrubníků, které jsou označeny ve studii jako nové je možné částečně použít stávající nepoškozené kamenné obrubníky, které budou otryskány, očištěny, vyrovnány a doplněny. Rozsah jejich použití bude stanoven v další fázi projektové dokumentace. Studie v maximální míře ponechává stávající stopu obrubníků. V místě

nástupních hran nástupišť bude použitý betonový kasselský obrubník. Rozhraní mezi mlatovou plochou, chodníkem a záhony bude řešeno ocelovým obrubníkem buď zapuštěným (mezi mlatem a chodníkem), nebo standardní výšky (mezi mlatem a zelení).

V místech ochranného pásma stávající páteřní kanalizační stoky vedené terminálem je nutné po dohodě s BVK navrhnout takové skladby povrchů a způsob stavebních prací, případně další opatření, které zamezí poškození této kanalizace.

Hmatné prvky bezbariérových úprav nejsou ve studii konkrétně řešeny. Je nutné je konzultovat se specialisty z PSpbB (Poradní sbor pro bezbariérové Brno). Barevnost těchto prvků bude černá.

DOPRAVNÍ ZNAČENÍ

Návrh principiálně nemění stávající stav. V místě bude realizováno nové vodorovné i svislé dopravní značení dle potřeby.

ODVODNĚNÍ POZEMNÍCH KOMUNIKACÍ, ÚPRAVA STÁVAJÍCÍCH VPUSTÍ

U většiny vyměněných povrchů nevznikne požadavek na zřízení nových uličních vpustí. Pouze v místě rozšíření chodníku za stávajícím dřevěným stánkem bude nutné prověřit úpravu stávajících vpustí a jejich kapacitu. Spádování komunikací by mělo zůstat zachováno.

HOSPODAŘENÍ S DEŠŤOVOU VODOU (HDV)

V rámci realizace úprav veřejného prostoru náměstí je pod vybranými částmi chodníků navržen systém hospodaření s dešťovými vodami (HDV), který bude realizován díky systému vyspádovaných plání, drenážních rýh a ve hmotě propustné dlažby. Tyto úpravy zadrží dešťovou vodu v místě a přivedou ji ke kořenového systému stromů a podloží trvalkových záhonů. Před návrhem tohoto systému je nutné provést hydrogeologický průzkum se zaměřením na vsakování.

Výsledné řešení bude patrné v dlažbě a bude adekvátně prezentováno. Způsob této prezentace bude dopřesní KAM v další fázi PD.

PŘELOŽKA PAROVODU

Přeložka parovodu do trasy podél ostrůvku tramvaje není součástí tohoto projektu. Budou ji realizovat Teplárny Brno v letní sezóně 2021.

PŘÍPOJKY NN, V+K

Ke stánkům budou realizovány přípojky elektřiny a ke stánkům s prodejem potravin, s hygienickým zázemím, k pítům a do prostoru pro sochu budou realizovány také přípojky vodovodní a kanalizační. Přípojky NN a V+K k budoucí soše nejsou ve studii zakresleny, požadavek na ně vzešel z pozdějších diskuzí o charakteru sochy, a tento požadavek může být v průběhu realizace dle finální podoby sochy vypuštěn.

Při demontáži stožárů a stánků je nutné podrobně zmapovat všechny přípojky (NN + data?), které v místě vedou (např. k infotabulím DPMB, rozhlasu, kamerovému systému apod.) a současně zmapovat napájení trakčního vedení tramvají a trolejbusů včetně příslušenství.

INFOSYSTÉM DPMB VČETNĚ PŘÍPOJEK NN

Součástí nových zastávek MHD, bude řešen i nový informační systém DPMB, který bude připojen pomocí nové přípojky NN na stávající síť.

TRAKČNÍ VEDENÍ TROLEJBUSŮ VČETNĚ STOŽÁRŮ

Z důvodu umístění monumentu J. G. Mendela do prostoru u trolejbusových zastávek dojde k jeho částečnému uvolnění od trakčních stožárů a sloupů veřejného osvětlení. Z centrální části budou stožáry přesunuty na okraje, budou sloučeny trakční stožáry s veřejným osvětlením a budou odstraněny nosná lana nad centrálním prostorem. Návrh nového rozmístění trakčních stožárů a veřejného osvětlení vychází z konzultací se specialisty, je však nutné jej prověřit.

Stávající trasování trolejí by mělo zůstat stejné z důvodu zachování stávající dopravní organizace dopravy MHD. Nové trakční stožáry budou realizovány také po obvodu objížděného uzlu v rámci tramvajové ostrůvku (zastávka tram č.1) a chodníku vedle objektu MN 16–18.

U všech stožárů a lamp (nových a starých) v řešeném území bude sjednocena barevnost dle návrhu KAM.

PŘELOŽKY PODZEMNÍHO VEDENÍ SDĚLOVACÍCH KABELŮ

Ve středové části řešeného území (ostrůvek se sochou) a v části vozovky vedle objektu MN 16–18 je navržena přeložka sdělovacích kabelů z důvodu umístění uměleckého díla. Sdělovací kabely budou umístěny do chodníku lemující ostrůvek.

VEŘEJNÉ A SLAVNOSTNÍ OSVĚTLENÍ

V řešeném území budou stávající staré typy sadových a silničních lamp vyměněny za nové. Nové sadové lampy budou sjednoceny se stejným typem, který je již použit v místě tramvajové zastávky podél kolejiště směrem od smyčky k výstavišti. Nové silniční lampy budou umístěny na nových trakčních stožárech. Lampy umístěné na fasádě objektu MN 16–18 budou přesunuty na trakční stožáry. Návrh počítá se slavnostním osvětlením monumentu z trakčních stožárů.

V celém řešeném území se počítá s výměnou podzemního napájení lamp veřejného osvětlení.

PRODEJNÍ STÁNKY A WC

V rámci projektu jsou řešeny i nové prodejní stánky a wc s hygienickým zázemím pro zaměstnance prodejních stánků, a veřejným wc. Stávající stánky budou odstraněny. Design stánků bude dořešen ve spolupráci s KAM, vlastníkem a případně i s nájemcem stánku (pokud bude znám). V tomto projektu bude řešena technická dokumentace konstrukce stánků včetně základů, přípojek a povolení. V době vzniku studie není vyjasněno budoucí vlastnictví a provozování stánků, předpokládá se, že stánky budou ve vlastnictví MČ a stávající vlastníci budou nájemci.

MOBILIÁŘ

Stávající mobiliář bude odstraněn a nahrazen novým dle projektu – zastávkové přístřešky, lavičky, koše, stojany na kola, pítka. Zastávkové přístřešky jsou navrženy se zelenou střechou. Ve studii jsou uvedeny příklady možných typů mobiliáře. Přesné typy mobiliáře budou dořešeny ve spolupráci s KAM a MČ.

Reklama a informační nosiče TSB budou odstraněny a nahrazeny novými typy, které vzejdou ze spolupráce KAM s TSB. U reklamních nosičů v soukromém vlastnictví (RENGL) je nutné vyjednat jejich přesun nebo redesign. KAM vypracovala návrh nezasklených rondelů zavěšených na stožáry, je však nutné jej sjednotit se zasklenými typy. KAM chce v tomto prostoru vyzkoušet prototypy plakátovacích rondelů, použitelné pro MPR i zbytek Brna.

V místě zastávky IDS (linky 405, 406) je navržen dřevěný parklet s keři v květináčích. Tento prvek je možné osadit až po vymístění linek IDS do jiné pozice (ke kampusu Bohunice).

Stávající nádoby na odpad (kontejnery) budou odstraněny nebo přemístěny.

SADOVÉ ÚPRAVY

Koncepce návrhu sadových úprav pracuje především se stromy v různých kategoriích prostorového vyjádření a trvalkovými záhony ve dvou základních prostorových a druhových uspořádání. Stromy jsou navrženy jak dlouhověké, u nichž se předpokládá dlouhodobá existence jedince na stanovišti, tak i krátkověké rychle rostoucí v místech, kde se s dlouhodobou existencí jedince nepočítá. Významným faktorem výběru konkrétních druhů je jejich velikost a habitus ve vazbě na konkrétní místo s cílem jednoznačné identifikace prostoru (nástupiště, prostor vymezený pro budoucí sochu, atd.). Trvalkové záhony v podobě klasického perennového rabatu (tedy nikoliv společenstva s vyšším stupněm autoregulace – silbersommer, perennemix, apod.) jsou navrženy rovněž s cílem jednoznačné identifikace kompozičně významných prostorů. V ostatních plochách jsou navrženy buď standardní parkové trávniky nebo perenami obohacená louka využívající principy dynamického zakládání rostlinných společenstev. Celkově je důraz kladen na estetickou rehabilitaci tohoto celoměstsky významného prostoru při zachování funkčních a provozních vazeb v území.

VEDLEJŠÍ A OSTATNÍ NÁKLADY

Projekt počítá s vybudováním úprav pro provoz během realizace stavby – dopravní organizace, přemístění zastávek MHD, provizorní komunikace pro pěší a také se zařízením a provozem staveniště a jeho odstraněním. Součástí projektu bude také projekt dočasného dopravního řešení se všemi jeho náležitostmi.

MONUMENT J.G.MENDELA (SOCHA)

Monument včetně základu není součástí tohoto projektu. Jeho výsledná podoba bude dána soutěží, kterou organizuje Augustiniánské opatství.

Projekt úprav veřejného prostranství bude obsahovat přípojku NN, vody a kanalizace, pro případ realizace kinetické sochy, samostatného osvětlení díla, nebo sochy s vodním prvkem. V případě že monument nebude vodním prvkem, bude v místě umístěn samostatný vodní prvek (např. pítka, mlžné trysky, malá kašna apod.). Tato skutečnost bude vyjasněna po vybrání finálního návrhu cca v lednu 2021.

POŽADOVANÉ PRŮZKUMY

- Diagnostika vozovky
- Geologický a hydrogeologický průzkum se zaměřením na vsakování
- Dendrologický průzkum
- Ověření existence a polohy inženýrských sítí
- Průzkum kanalizační stoky
- Výškopisné a polohopisné zaměření stávajícího stavu
- Plán organizace výstavby
- Plán BOZP

Ing. arch. David Zajíček

Vedoucí oddělení veřejný prostor

M 722 934 937

zajicek.david@kambrno.cz

Kancelář
architekta
města Brna

Náš projekt? Brno!

Lidé, územní plán, veřejný prostor.

